

Vizna politika EU

Viza je odobrenje nadležnog organa jedne zemlje, koja se, najčešće u formi nalepnice, unosi u pasoš ili u drugi dokument priznat u međunarodnom saobraćaju. Ona nosioca ovlašćuje na to da može preći granicu države čiji je državni organ izdao vizu.

Slobodno kretanje unutar EU jedno je od osnovnih prava državljana članica EU. Implementacijom Sporazuma iz Šengena zemlje članice dogovorile su se da ukinu unutrašnje granice i kontrolu na njima. Istovremeno je, međutim, nametnuta i obaveza pojačane kontrole spoljnih granica EU, kao i osoba koje ulaze na teritoriju EU. Jedinostveni prostor za putovanje ne postoji bez postojanja jedinstvene politike viza. Ona pak zahteva postojanje dobre administrativne saradnje i pravnog uređenja. Zbog toga je, onda kada je uspostavljen šengenski prostor, uvedena i jedinstvena šengenska viza. Sve zemlje potpisnice Šengenskog sporazuma primenjuju iste uslove i postupke za izdavanje viza. Viza koju izda jedna od 24 članice EU načelno važi i za ostale 23 države. Potpisnice Šengenskog sporazuma mogu izdati vizu za kratki boravak, tranzitnu vizu i aerodromsku tranzitnu vizu.

Kada je reč o politici viza koju EU vodi prema trećim zemljama, EU je ustanovila dve liste država – „crnu listu“ država čijim je građanima potrebna viza za ulazak u EU i „belu šengen listu“ država čijim građanima nije potrebna viza. U toku su pregovori sa zemljama Zapadnog Balkana o liberalizaciji viznog režima, koja je zasnovana na ispunjavanju određenih uslova iz Mape puta. Ispunjenje ovih uslova trebalo bi da dovede do ukidanja viza i do stavljanja ovih zemalja na „belu šengen listu“. Srbija je sa EU potpisala *Sporazum o viznim olakšicama*, koji pojednostavljuje proceduru izdavanja viza za boravak do 90 dana. Ovaj Sporazum ne podrazumeva olakšice prilikom dobijanja viza za Veliku Britaniju i Severnu Irsku, Irsku, Dansku, Island i Norvešku.

Evropska komisija radi na uspostavljanju *Viznog informacionog sistema (VIS)* koji će potpisnicama Šengenskog

sporazuma omogućiti da razmenjuju podatke o tranzitnim vizama i vizama za kratak boravak. Kada postane operativan, VIS će obrađivati podatke o viznim aplikacijama, uključujući u to i fotografije i otisak prsta svih onih koji su se prijavili za dobijanje vize. Taj sistem trebalo bi da olakša procedure izdavanja viza, spreči „kupovinu viza“ i olakša provere na spoljnim granicama EU, kao i unutar država članica. Razmatra se i osnivanje Viza aplikacionog centra, a jedan takav centar osnovan je kao pilot projekat i radi od 2007. godine u Kišnjev (Moldavija).